ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ר"ע אומר מועלין בהן וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא א] מאי לאו בדהדר עיילינהו פליגי ובהא פליגי דמר סבר מיפסלי ביוצא ומר סבר לא מיפסלי ביוצא, אמר רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע לא פליגי, ב]והכא בדאיתנהו אבראי פליגי ובהא פליגי דמר סבר *אין זריקה מועלת ליוצא ומר סבר זריקה מועלת ליוצא, והא *רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי, בדעיילינהו לגוואי פליגי? ה"מ גבי ג]שתי לחם דלאו גופיה דזיבחא ב] אבל אימורין, דגופיה דזיבחא הוא בדאיתנהו אבראי פליגי: עופות קודמין כו': אדרבה מנחות קודמות שכן ישנן בצבור כביחיד אפ"ה מיני דמים עדיפי: מנחת חוטא כו': אדרבה מנחת נדבה קודמת שכן טעונה שמן ולבונה אפ"ה ג] מנחת חוטא הבאה על חטא עדיפא דמכפרת: איבעיא להו ד]מנחת סוטה ומנחת נדבה איזו מהן קודמת: מנחת נדבה קדמה שכן טעונה שמן ד] (או) ולבונה או דלמא מנחת סוטה קדמה שכן באה לברר עון? ת"ש מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה מנחת חוטא הוא דקדמה למנחת נדבה הא מנחת סוטה לא מ"ט קתני מפני שהיא מכפרת מפני שהיא באה על חטא קתני והא נמי באה על חטא ת"ש זו קודמת לזו שזו באה מן החיטין וזו באה מן השעורין מאי לאו מנחת נדבה למנחת סוטה לא מנחת חוטא למנחת סוטה תיפוק לי דהא מכפרת והא לא מכפרת אלא מאי מנחת נדבה תיפוק לי דזו טעונה שמן ולבונה וזו אינה טעונה שמן ולבונה אלא *חד מתרי טעמי ה] [נקיט]: חטאת העוף קודמת כו': מנא ה"מ דת"ר *והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה ת"ל ו] (שאין ת"ל) ללמד שתקרב ראשונה הרי כבר נאמר ואת השני יעשה עולה אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו ז] לעולה הבאות עמהן בין חטאת העוף לעולת העוף בין חטאת בהמה לעולת בהמה ואפי' חטאת העוף לעולת בהמה הלכך: חטאת העוף לעולת העוף מואת השני, חטאת בהמה לעולת בהמה מדרבי ח] רחמנא, חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב, ת"ש ר"א אומר כל מקום שנתחלפה חטאת, חטאת קודמת וכאן ט] (ביולדת) עולה קודמת י] כל מקום שבא על חטא חטאת קודמת וכאן עולה קודמת יא] (וכל מקום ששנים באים *תחת (חטאת) חטאת קודמת *וכאן עולה קודמת *) אמר רבא למקראה הקדימה הכתוב, תא שמע פרים קודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים, כבשים לשעירים מאי

*) ערכין כט.

תורה אור

רש"י

ואין חייבין עליהן משום פיגול. יב] דהוי כמי שלא נזרק עליהן הדם ולא קרבו כל מתיריהן: **ומשום נותר.** דאין נותר אלא בבשר יג] הראוי לאכילה בתוך זמנו כדכתיב (ויקרא יז) ביום זבחכם יאכל וממחרת וגו': **ומשום טומאת הגוף.** כדאמרי' במנחות (דף כה:) הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה שאין ניתר לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה ואימורין דאיתרבו לטומאה מאשר לה' דומיא דבשר איתרבו דלאחר זריקה הוא דמחייב עלייהו ולא לפני זריקה והכי לא אהניא להו זריקה: **מאי לאו יד] בהדר עיילינהו.** דהוו לגואי בשעת זריקה פליגי ואפי' הכי קאמר ר"א דלא אהניא להו זריקה משום דאיפסילו ביוצא: **בדאיתנהו אבראי.** בשעת זריקה: **והא רב פפא הוא דאמר.** במנחות בפרק התכלת (דף מז:) גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה דפליגי נמי ר"א ורבי עקיבא: **בדאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי.** דלא מהניא להו זריקה: **דלאו גופיה דזיבחא הוא.** דבזריקת כבשים קא מישתרו דלאו גופייהו הוא הלכך כל טו] כמה דאיתנהו אבראי מודה ר"ע דלא מהניא להו זריקה: **מנחות ישנן בצבור.** מנחת העומר ושתי הלחם. עוף אינו בצבור דתניא (תמורה דף יד) והקריב היחיד מביא עוף ואין צבור מביאין עוף: **מנחת חוטא היא דקודמת למנחת נדבה.** משום דמכפרת אבל מנחת סוטה לא: **והא נמי.** דסוטה באה על חטא: **והקריב את אשר לחטאת וגו'.** בשמיעת הקול כתיב: **זה בנה אב.** אלה טעם הקדמתו בשביל שם חטאת: **חטאת בהמה לעולת בהמה מדרבי רחמנא.** דתניא לעיל ופר שני בן בקר וגו': **חטאת העוף לעולת בהמה.** כגון יולדת עשירה טז] כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת (ויקרא יב): **כל מקום שנתחלפה חטאת.** והעופות באין תחתיה בדלות כגון בטומאת מקדש (ויקרא ה) דעיקרו חטאת בהמה ובדלות נתחלפה שתי תורים: **חטאת קודמת.** דכתיב לחטאת ראשונה משום דעיקר חטאת הוא: וכאן ביולדת שהעוף תחת עולה הוא בא והבהמה עיקר היתה עולה קודמת כדכתיב בה אחד לעולה ואחד *לחטאת: **וכל מקום ששנים באים תחת אחד חטאת קודמת.** כגון בטומאת מקדש שתי העופות תחת חטאת אחד הן באין שהרי בעשירות לא היה מחוייב אלא חטאת, וכאן ביולדת שאין בא תחת הבהמה אלא עוף העולה דאילו בעשירות נמי הוה מתיא עוף לחטאת עם עולת בהמה: **עולה קודמת.** אלמא יז] עולה (של) בהמה יולדת קודמת לחטאת שהרי אף חליפין קודמין לחטאת ומתניתין תנן חטאת העוף קודמת לעולת בהמה: **למקראה הקדימה הכתוב.** שתהא נקראת בענין תחילה אבל בעבודתן חטאת קודמת וכדאמרן מזה בנה אב:

תוספות

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא. הא דאין חייבין משום טומאה נראה דהיינו טעמא כדאמר לעיל בסוף ב"ש (דף מה:) בהוכשר ליקרב וזה אין ראוי ליקרב עד אחר זריקה ובקונטרס פי' טעם אחר: **והא** רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי דכ"ע ל"פ. מילתיה דרב פפא בפרק התכלת (מנחות דף מז:) גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה וס"ד דאין חילוק בין זה לזה: **מנא** הני מילי דת"ר כו'. לעיל גבי דם חטאת קודם לדם עולה ניחא דבעי קרא אע"ג דמפ' טעמא במתני' משום דאיכא תרי קראי חד דמשמע דחטאת קודמת וחד דמשמע דעולה קודמת אבל הכא קשה ל"ל קרא תיפוק לי משום דחטאת העוף מרצה ושמא כיון דלית בה הקטרה לא מהני בה האי טעמא: **חטאת** בהמה קודמת לעולת בהמה. וא"ת הא תנא ליה רישא דם חטאת קודם לדם עולה וי"ל דאיצטריך לאשמועי' אפי' בעולה הבאה *לשם חטאת כדקתני וכן בהקדישה: **חטאת** העוף לעולת בהמה מזה בנה אב. והא דאמרי' בפ' תמיד נשחט (פסחים נט.) זה בנה אב לכל החטאות שיקדמו לעולות וקיימא לן דאפילו חטאת העוף לעולת בהמה קשה קצת הלשון דמאי קאמר וקיימא לן כו' הא לא יח] משמע מבנין אב טפי אלא הך מילתא לחודה ועוד קשה הא דקאמר לכל החטאות: **למקראה** הקדימה הכתוב. פירש בקונט' שתהא נקראת בענין תחילה ותימה מה חידוש הוא זה יט] ומפרש ה"ר חיים להקדישה תחילה שיקדיש העולה קודם החטאת אבל להקריב חטאת קודמת והא דתנן וכן בהקדישה מתני' לא מיירי ביולדת אע"ג דמשמע קצת דאכל מה דתנן חטאת קודמת לעולה בהקרבה בכל הנהו וכן בהקדישה וקשה לפי' מהא דאמרינן בערכין פרק האומר משקלי עלי (דף כח.) חייבי חטאות אין ממשכנין אותן חייבי עולות ממשכנין אותן ופעמים שחייבי עולות אין ממשכנין אותן ופריך מאי ניהו אי נימא עולת יולדת פי' דא"ל למשכנה משום דאי אפשר לה להביא חטאת עד שתביא עולתה והאמר רבא למקראה הקדימה הכתוב כ] ואי כפירוש ה"ר חיים כיון דצריכה להקדיש עולה קודם לחטאת א"כ א"צ למשכן כא] ועל כרחה תביא שתיהן:

עין משפט נר מצוה

יא א ב מיי' פ"ח מהל' פסה"מ הלכה לב:

יב ג מיי' שם פי"ח הל' יט וכרבי עקיבא:

יג ד מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הל' י:

יד ה מיי' שם הלכה י:

טו ו מיי' שם הל' ז:

שם חטאת ולשם חטאת נ"ק

מסורת הש"ס

נ"א בכשר לאכילה ובספ' איתא בכשר הראוי לאכילה כו'

[מנחות כה:]

[שם מז:]

[לעיל י: יבמות מה: וש"נ]

[פסחים נט. הוריות יג.]

נ"א לחטאת הס"ד ומה"ד כ"מ שבא על חטא כגון שבועת עדות ושבועת ביטוי ושגגת טומאת מקדש וקדשיו שבכולן מקריבן בא לכפר על החטא חטאת קודמת וכאן ביולדת שאינה באה על חטא אלא לטהרה בעולה קודמת

נ"א תחת אחד נ"ק

נ"א וכאן שאין כו' באין תחת חטאת אחת עולה קודמת

**כ"ג אוי' מדובר ב- במנחת חוטא [illegible] קודמת למנחת סוטה [illegible]

* * *

שיטה מקובצת

א] מאי לאו בדהדר עיילינהו. וקשה היאך ס"ד דבהדר עיילינהו פליגי הרי כמו כן פליגי ברישא בבשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים וצ"ל דבאימורי קדשים קלים פליגי בדהדר עיילינהו: ב] דזיבחא הוא אבל: ג] תיבות מנחת חוטא נמחק: ד] תיבת או נמחק: ה] טעמי נקיט: ו] מה ת"ל אם ללמד שתקרב חטאת. ותיבות שאין ת"ל נמחק: ז] לעולות הבאות: ח] תיבת רחמנא נמחק: ט] וכאן שנתחלפה עולה עולה קודמת תיב' ביולדת ל"ש ונמחק: י] כל.ס"א אינו זה הגבא: יא] קודמת כל: יב] פיגול. דלא קבע להו הך זריקה בפיגול דהו ולהו: יג] בבש' הראוי לאכילה בתוך: יד] לאו בדהדר עיילינהו: טו] כל כמה דאיתנהו: טז] עשירה שיש לה להביא כבש: יז] אלמא עולת בהמה של יולדת: יח] לא אשמעינן הבנין אב ותיבת משמע ואות מ' נמחק: יט] וה דויל קרי ביה רב הוא: כ] ואי. לשון מהר"ם ואי כפי' הר"ר חיים מאי פריך הא צריך להקדישה קודם חטאת וא"כ נימא דאין צריך למשכן עולת יולדת לכך נראה להר"ר יחיאל דה"פ למקראה לשון מקרה כלומר אם לא נזדמן לה כי אם פרידה אחת והיא רוצה לעשות ממנה עולתה וכשיזדמן לה אחרת תביא חטאת הרשות בידה ולכך הקדימה הכתוב אבל כשהן באות יחד לעולם חטאת קודמת לה ואפי' כשהיא עשירה שהיא מביאה עולת בהמה וחטאת העוף החטאת קודמת לעולה: כא] למשכן דעל כרחה:

מבנה
△ (מזקק) נסיונות לפטור דמנחת נדבה קודמת למנחת סוטה
▽ דחיות

נושא
חטאת קודמת לעולה

* בפסוק צ' כתוב: "והביא... שתי תורים... אחד לחטאת ואחד לעולה"

מבנה
✉ - קושיות ממקורות שבהם נראה עולה קודמת לחטאות

הערה:
יולדת עשירה
עולת בהמה
חטאת העוף

יולדת עניה
עולת העוף
חטאת העוף

	טומאת מקדש	יולדת	
עשירות:	חטאת בהמה	עולת בהמה	חטאת העוף
דלות:	ב' עופות- א' לחטאת וא' לעולה	עוף א' - עולת העוף	חטאת העוף (באה מעיקר הדין ולא מצד דלות)

ביולדת כתיב (ויקרא יב:ח) "ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה"